

Dyrkning af gamle kornsorter

Støtte til gamle sorter kan blive en succes, hvis den følges op af forskning, forsøg, lettere adgang til udsæd og bedre mulighed for at opformere sorterne

KOMMENTAR

AF PER GRUPE

Fødevareministeriets planer om økonomisk støtte til dyrkning af gamle sorter er ingen redningsplanke for den økonomisk hårdt trængte planteavl. Det vil fortsat være en niche men en vigtig niche, som øger bredden i de produkter, der kommer fra det økologiske landbrug. Forbrugerne vil få mere at vælge imellem.

Samtidig kan initiativet være med til at inspirere den mere traditionelle økologiske produktion til at videreudvikle produkter. Potentialet er især i konsumafgrøder som f.eks. brødkorn.

Den nye støttemulighed - som altså kun er på tegnebrættet - kommer ikke til afgørende at vende op og ned på det, vi dyrker på vores marker i dag. Men det kommer til at øge mangfoldigheden i vores marker i stedet for at samle støv i genbanken og museer. Mangfoldigheden vil også ses i forbrugernes indkøbskurv.

Stigende interesse

Gennem de sidste år har der været en stigende interesse for at dyrke gamle kornarter og -sorter og bruge dem til mel og brød. Ølandshvede, emmer, eenkorn og spelt er nogle af dem. På fint nudansk kaldes det 'udnyttelse af plante genetiske ressourcer'. Med det sidste nye udspil fra ministeriet kan der blive sat ekstra skub i denne positive og spændende udvikling. Det ser jeg frem til. Det er en glædelige begivenhed, at der nu endelig bliver taget politiske initiativer til at omsætte diverse EU-erklæringer og internationale konventioner til noget, der kan dyrkes på vores marker.

Fem forudsætninger

For at sikre succes er der en række forhold, som har en helt afgørende betydning:

- Den økonomiske støtte skal fordeles således, at den ikke fører til en overproduktion. Det er afgørende vigtigt, at markedet kan følge med produktionen. Det er perspektivløst, hvis støtte fører til en øget produktion, som ingen værdsætter og derfor vil betale for.

- Der skal tilvejebringes yderligere såsæd af passende sorter og arter. I dag er det kun muligt at skaffe meget få sorter, da gamle sorter netop ikke bliver dyrket mere. Lovgivningen giver end ikke mulighed for at lave såsæd af gamle sorter på baggrund af f.eks. materiale fra Nordisk Genbank.

Udspillet lægger op til, at loven bliver ændret, og det er helt nødvendigt.

- Det er vigtigt, der sker en løbende afprøvning og udvælgelse under økologiske forhold af materialet fra Nordisk Genbank. Sorterne testes for deres dyrkningsværdi og deres brugsegenskaber. På baggrund af dette arbejde kan en egentlig opformering og produktion af såsæd øges.

- Udsædsbårne sygdomme er et stort og uløst problem, som især er alvorligt, når der er tale om en opformering af 'uerstatteligt' korn gennem mange generationer. Det er nødvendigt med forskning, udviklingsarbejde og forsøg; og at det bliver lovligt at behandle såsæd med f.eks. eddike eller senep som i andre EU-lande. Resultatet af dette arbejde vil kunne overføres direkte til al anden såsæd både økologisk og ikke økologisk - en sidegevinst med store perspektiver.

- Produktudviklingen og markedsføringen skal styrkes. Erfaringerne fra en produktion af f.eks. brød af moderne sorter kan ikke direkte overføres til de gamle sorter. De opfører sig ret forskelligt under bageprocessen. Der skal eksperimenteres og prøves nyt. Det er højaktuel netop nu, hvor salget af både økologisk mel og brød falder dramatisk.

■ Per Grupe er erfaren producent af gamle kornsorter og medlem af Udvalget for plante genetiske ressourcer.